Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Selectae E Profanis Scriptoribvs Historiae

Heuzet, Jean

Lipsiae, MDCCLVIIII.

VD18 12897531

Capvt XXIIII.

urn:nbn:de:gbv:45:1-17417

Visual Library

Aelian. V. H. l. 9. c. 38. lyram Paridis offerente: *Quid*, inquit, *mihi mollium deliciarum vile instrumentum offers? Achillis lyram quaero, qua fortis facta virorum fortium canebat.*

Plut. Lacon. Apophth. Tom. II. p. 220. 4. Demaratus, Lacedaemoniorum rex, earum artium contemtor, quae solummodo delinirent aures, nullam autem publicae rei veram vtilitatem afferrent, audito egregio cantore, id vnum dixit: *Nae iste mihi videtur non male nugari.* Sic Archidamus Lacedaemonius cuidam citharoedam admiranti, ac laudibus extollenti: *O amice*, inquit, *quid honoris ac praemii abs te ferent viri boni, quum citharoedum tantopere laudes?*

Diod. Sicul. 1. Aegyptii musicam non solum inutilem, sed etiam noxiam, ducebant, tanquam virorum animos effeminantem.

Diog. Laert. in Diog. segm. 27. 5. Musicae artis peritos mirari se dicebat Diogenes, qui lyrae chordas ita aptarent, vt suauis concentus existeret, animi vero affectus inconcinnos haberent.

Cicer. 1. Offic. 40. Vt in fidibus, aut in tibiis, quamuis paullum discrepent, tamen id a sciente animaduerti solet: sic viuendum est in vita, ne forte quid discrepet; vel multo etiam magis, quo maior et melior actionum, quam sonorum, concentus est.

Capvt XXIIII.

Bonis moribus damnosum est, desidere in spectaculo.

Seneca Ep. 7. 1. Nihil est tam damnosum bonis moribus, quam in aliquo spectaculo desidere: tunc enim per voluptatem facilius vitia sur-

ſurrepunt. Ego certe confiteor imbecillitatem meam. Nunquam mores, quos (domo) extuli, refero: aliquid ex eo, quod compoſui, turbatur: aliquid ex his, quae fugaui, redit. Quid multa? auarior redeo, ambitioſior, luxurioſior, immo vero crudelior et inhumanior, quia inter homines fui.

Dixit Ouidius de feminis, ad publica ſpectacula euntibus: *Ouid. 1. art. v. 99*

Spectatum veniunt, veniunt ſpectentur vt ipſae;
Ille locus caſti damna pudoris habet.

2. Comoediam ac tragoediam moribus plurimum nocere exiſtimauit Cicero. Nam poſtquam retulit aliquos Caecilii verſus de amore, exclamat: *O praeclaram emendatricem vitae poëticam! de comoedia loquor, quae, ſi haec flagitia non probaremus, nulla eſſet omnino.* Adlatis quoque non paucis verſibus, quibus nobiles tragoediarum ſcriptores, Sophocles et Aeſchylus, Herculem et Prometheum intoleranter dolentes exhibuerunt, ſubiungit: Videsne, poëtae quid mali afferant? lamentantes inducunt fortiſſimos viros: molliunt animos noſtros: ita ſunt deinde dulces, vt non legantur modo, ſed etiam ediſcantur. Sic ad malam domeſticam diſciplinam, vitamque vmbratilem et delicatam, quum acceſſerunt etiam poetae, neruos omnes virtutis elidunt. Quas illi obducunt tenebras? quos inuehunt metus? quas inflammant cupiditates? Recte igitur a Platone educuntur ex ea ciuitate, quam finxit ille, quum mores optimos et optimum reipublicae ſtatum exquireret.

Cicero 4 Tuſc. c. 32

2. Tuſc. c. 11.

Cicero fragm. l. 4. de Rep. p. 395.

3. Quum

Plut. in Solon. T. I p. 95.

3. Quum Thespis egisset ipse Athenis, vt mos fuit veterum, tragoediam, quam scriuserat, audiente Solone iam sene: peracta fabula conuenit hominem Solon, quaesiuitque, an ipsum non puderet, tot et talia proferre mendacia, in tanta hominum corona? Respondit Thespis: nihil incommodi esse, haec per ludum fingere ac dicere. Tum indignatus Solon, terra baculo grauiter percussa: *Atque*, inquit, *si hunc ludum probamus et amplectimur, eum breui in pactionibus ceterisque negotiis nostris reperiemus.*

Seneca Ep. 115.

Nec apud Tragicos desunt, qui affectibus nostris facem subdunt, quibus diuitiae velut vnicum vitae decus ornamentumque laudantur, qui lucro innocentiam, salutem, opinionem bonam mutant, qui turpes voluptates iactitant.

Plut. in Lacon.

4. Omnes fabularum actores, histriones, mimos e republica sua exsulare voluerunt Lacedaemonii, vt ciues neminem audirent, qui vel serio, vel ioco, quidquam in leges publicas, et salubriter institutam disciplinam iactaret. Callipides actor tragoediarum, tota Graecia celeberrimus, occurrens aliquando regi Lacedaemoniorum Agesilao, primum salutauit eum, deinde confidenter semet admiscuit iis, qui regem comitabantur, futurum sperans, vt rex ipsum prae ceteris comiter exciperet, propter celebratam, qua sibi plurimum placebat, artem comicam. Quod quum pro spe non succederet; tandem: *Non agnoscis me*, inquit, *o rex?* Tum respiciens eum Agesilaus, id vnum respondit: *An non tu es Callipides mimus?*

Plut. in Agesil. Tom. I. p. 607.

Romae

Romae quoque, etsi Comoedia ac Tragoedia populo placebant, omne histrionum genus male audiebat. Itaque Cicero Roscium, Comoedum, pro quo orationem habuit, laudans, haec de illo dixit: *Quum artifex eiusmodi sit Roscius, vt solus dignus videatur esse, qui in scena spectetur: tum vir eiusmodi est, vt solus dignus videatur, qui eo non accedat.* *Cicero pro Quint. c. 25.*

Imperante Tiberio decretum est: ne domos pantomimorum senator introiret: ne egredientes in publicum equites Romani cingerent: aut alibi quam in theatro spectarentur, et spectantium immodestiam exsilii multandi potestas Praetoribus fieret. Pulsi tum histriones Italia. *Tacit. ann. 1. c. 77.* *id. Ann, 4. c. 14.*

Massilia ciuitas seueritatis custos acerrima est: nullum aditum in scenam mimis dando, quorum argumenta maiore ex parte stuprorum continent actus, ne talia spectandi consuetudo etiam imitandi licentiam sumat. *Val. Max. l. 2. c. 6.*

Caput XXVII.

Subducendus populo est tener animus.

1. Quid tibi vitandum praecipue existimem, quaeris? turbam. Nondum enim illi te tuto commiseris. Inimica est multorum conuersatio. Nemo non aliquod nobis vitium aut commendat, aut imprimit. Vtique quo maior est populus, cui commiscemur, hoc periculi plus est. Subducendus populo est tener animus, et parum tenax *Sen. Ep. 7.*